

Uitgangspunten Dubbelklik
Dienstverlening en Producten

www.dubbelklik.nu

Aanleiding

Bij de vernieuwing van het beroepsgerichte vak in het vmbo is er een indeling gemaakt in tien profielen. Elk profiel is gericht op één of meerdere domeinen in het mbo. Door de Nederlandse overheid wordt een langere periode van beroepenoriëntatie in het vmbo en het eerste leerjaar van het mbo gestimuleerd om hierdoor de uitval in de startfase van het mbo tegen te gaan. Bij de vernieuwing van het vmbo (2016) is het brede beroepsoriënterende programma ondergebracht onder de naam 'Dienstverlening & Producten'.

Doel

Dubbelklik levert een bijdrage in het aanleren van vaardigheden die noodzakelijk zijn voor een goede start in het mbo. Hierbij onderscheidt Dubbelklik zich door lesmateriaal aan te bieden dat inspirerend en uitvoerbaar is, geschreven door ervaringsdeskundigen uit de beroepspraktijk. De leerlingen en de docenten weten wat er van hen verwacht wordt en op welk niveau de opdrachten gemaakt dienen te worden. Het ondersteunende bronmateriaal, de extra opdrachten, de praktijkopdrachten en de praktische aanwijzingen in het docentenmateriaal bieden handvatten voor inspirerend onderwijs.

Richtlijnen Platform D&P

In nauw overleg met het Platform D&P zijn de kaders uitgezet waarbinnen het lesmateriaal ontwikkeld wordt en de accenten gelegd zijn in de leermiddelen. Met name de vrijheid voor docenten om eigen keuzes en invullingen te maken is en blijft belangrijk. Afstemming op de regio, de wensen en de visie van de school zijn immers essentiële aspecten om tot een dynamische invulling te komen van D&P. Tijdens de ontwikkeling van de leermiddelen is blijvend overleg en interactie tussen het platform D&P en Eduklik gewenst en noodzakelijk. Op deze wijze kan er daadwerkelijk een kwaliteitsslag gemaakt worden waarbij alle partijen een toegevoegde waarde zijn.

Didactische uitgangspunten en exameneisen

Door het platform Dienstverlening & Producten is, in nauwe samenspraak met de leden, een aantal didactische principes en uitgangspunten opgesteld. Deze didactische uitgangspunten vormen het startpunt voor het ontwikkelen van lesmateriaal bij Dubbelklik voor D&P. Inhoudelijk is het van belang dat het lesmateriaal de exameneisen afdekt, alsook de 2F-referentieniveaus van taal en rekenen, zoals opgesteld en verwoord in de syllabi die worden ontwikkeld door het College voor Toetsing en Examens (CvTE). De leidraad die zo kenmerkend is voor het lesmateriaal van Dubbelklik, wordt in de concrete uitwerking van de lesopdrachten nooit uit het oog verloren: het lesmateriaal is ten allen tijde inspirerend en uitvoerbaar.

Exameneisen

Een verantwoording van de exameneisen per module, wordt weergegeven in zogenaamde kruisjeslijsten. Per module ziet u in één oogopslag welke exameneisen worden afgedekt. Deze kruisjeslijsten zijn per niveau geordend en inzichtelijk op www.dubbelklik.nu, onder de knop 'Downloads'.

Criteria platform D&P

De didactische uitgangspunten, zoals opgesteld door het platform Dienstverlening & Producten, worden als volgt uitgewerkt in het lesmateriaal:

- **Thematisch – taken - opdrachten**

Het lesmateriaal van Dubbelklik is gerangschikt rondom modules. Per module staat een bedrijf of organisatie centraal. Binnen de module heeft loopbaanoriëntatie een centrale plaats. In het lesmateriaal worden leerlingen naar het digitale loopbaandossier verwezen waar zij samenvattende vragen beantwoorden. Elke module is gekoppeld aan een thema binnen het onderdeel loopbaanoriëntatie. Zie het kopje 'loopbaanoriëntatie' voor inhoudelijke informatie.

Bij Dubbelklik is het belangrijk dat het lesmateriaal uitvoerbaar is binnen de onderwijscontext. Daarom is ervoor gekozen om geen onderlinge voorwaardelijkheid binnen een module te verwerken. Dat betekent dat het lesmateriaal in carrousel-vorm aangeboden kan worden of dat onderdelen vervangen kunnen worden voor of aangevuld kunnen worden met eigen opdrachten die bijvoorbeeld passen binnen de schoolcontext en/of de eigen regio.

- **Pedagogisch didactische aanpak**

Bij Dubbelklik is het van belang dat de lesopdrachten inspirerend en uitvoerbaar zijn. Er is gekozen voor een duidelijke structuur die terug te vinden is in alle lesopdrachten en alle bronmaterialen.

De pedagogisch didactische uitgangspunten zoals opgesteld door het platform D&P: de OPURE-methodiek is systematisch doorgevoerd in alle opdrachten. Hierbij vindt Dubbelklik het van groot belang dat de opdrachten uitvoerbaar zijn. Bij het onderdeel 'planning' wordt bijvoorbeeld vooraf per taakonderdeel aangegeven hoeveel tijd het desbetreffende onderdeel in beslag neemt. Op deze wijze wordt het voor een leerling ook daadwerkelijk mogelijk om een planning op te stellen voorafgaand aan een taak. Dit is slechts één voorbeeld, ter illustratie van de idee dat de uitgangspunten 'inspirerend en uitvoerbaar' in elk afzonderlijk criterium meewegen.

- *Oriënteren*: elke module begint met het onderdeel kennismaken met en werken binnen het bedrijf. Ook elke taak (basiskennis en praktijkkaart) begint met een introductie waarin het onderwerp, het doel en de context worden aangegeven.
- *Plannen*: bij elke taak wordt expliciet aangegeven hoeveel tijd de taak beslaat. De leerling vult vervolgens bij elke praktijkkaart een planning in, hierbij wordt de volgorde en de tijdsduur per onderdeel vastgesteld door de leerling. Daarnaast wordt aangegeven of er samengewerkt wordt, met wie dat gedaan wordt en wie de groepsleider is bij de betreffende taak.
- *Uitvoering van de taak*: elke taak bestaat uit verschillende stappen: oriëntatie, behoeftes, planning, uitvoering, loopbaanoriëntatie, terugkijken. Afhankelijk van de taak kan elke stap weer bestaan uit verschillende opdrachten. Dat kan betekenen dat een leerling meerdere lessen met een taak bezig is. Het kan ook zo zijn dat een leerling een korte (relatief

eenvoudige) taak uitvoert en die afsluit met een eenvoudig product of met informatie die verwerkt wordt in het loopbaandossier. In het onderdeel 'basiskennis' leiden verschillende taken tot een eindpresentatie waarin niet alleen het product, maar ook het proces gepresenteerd worden.

Bij Dubbeklik wordt groot belang gehecht aan de kwaliteit van de *bronmaterialen*. Bij de opdracht wordt verwezen naar bronmaterialen die direct aanklikbaar zijn. De handleidingen zijn zowel in pdf als in video aanwezig, leerlingen kunnen hierin een keuze maken. Daarnaast zijn de bronmaterialen kort, krachtig en geschreven op het niveau van de leerling.

Het andere aandachtspunt bij Dubbeklik is het hanteren van heldere *criteria*. Een leerling en een docent weten altijd aan welke criteria een opdracht moet voldoen. Door middel van deze lijstjes (en beoordelingsformulieren in de taak) went een leerling aan het omgaan met beoordelingscriteria, zowel ter voorbereiding op het cspe, als ter voorbereiding op de structuur in het mbo-onderwijs.

Elke praktijkkaart wordt afgesloten met het onderdeel 'Terugkijken'. Hierin wordt ook altijd het onderdeel 'loopbaanoriëntatie' meegenomen. Bij Dubbeklik is dit een vast onderdeel bij elke praktijkkaart. Bij de eindpresentatie van de basiskennis wordt de nadruk gelegd op het presenteren van het proces in combinatie met het product.

- Integratie LOB

Bij Dubbeklik wordt grote waarde gehecht aan een structureel, inhoudelijk aanbod van loopbaanoriënterende lesopdrachten. In zowel de basiskennistaken als in elke praktijkkaart krijgt loopbaanoriëntatie een plaats. Daarnaast worden geïntegreerd in het lesmateriaal loopbaanoriënterende opdrachten aangeboden. Een samenvatting daarvan wordt opgenomen in het loopbaandossier. Bij deze opdrachten wordt, met behulp van icoontjes, verwezen naar de loopbaancompetenties van Marinka Kuijpers: kwaliteitenreflectie, motievenreflectie, werkexploratie, loopbaansturing en netwerken. Door het gebruik van deze icoontjes wordt in één oogopslag duidelijk voor zowel de leerling als de docent welke loopbaancompetenties in welke opdrachten worden afgedekt.

In elke module wordt een ander onderdeel van loopbaanoriëntatie benadrukt. Op deze wijze bouwt een leerling een gestructureerd digitaal loopbaandossier op, dat meegenomen wordt naar de volgende leerjaren. Er zijn extra loopbaanoriëntatie-opdrachten die een docent kan toevoegen aan een module door middel van een simpele muisklik. Te denken valt aan een opdracht 'loopbaanontwikkelingsgesprek' waarbij leerlingen het gesprek voorbereiden en een kort verslag na afloop maken. De docent kan zo'n opdracht koppelen aan een module. De school bepaalt dus wanneer deze opdrachten worden toegevoegd aan het loopbaandossier. Op deze wijze worden alle loopbaanoriënterende opdrachten op één plaats verzameld, worden ze gekoppeld aan de competenties, zoals opgesteld door prof. dr. Marinka A.C.T. Kuijpers en krijgt een leerling optimale inzage in het eigen keuzeprocess.

De loopbaanoriënterende opdrachten in het digitale loopbaandossier bij Dubbeklik zijn gegroepeerd rondom deze vier thema's:

1. Dit ben ik (wie ben ik, wat wil ik, wat kan ik)!
2. Dit is de opleiding die ik volg!
3. Waar moet ik zijn en wie moet ik spreken?
4. Het mbo: wat kan ik daarvan verwachten?

Door de opdrachten rondom deze thema's te groeperen krijgt het digitale loopbaandossier een duidelijke opbouw.

- **Introductie voor de taken**
Elk thema heeft een introductietaak waarin kennisgemaakt wordt met het bedrijf of de organisatie die centraal staat. Er wordt kennisgemaakt met de bedrijfssite en de sector waarin het bedrijf zich bevindt. Daarnaast heeft elke taak een introductie waarin de context, de inhoud en het doel van de taak wordt beschreven. Uiteraard kort en krachtig en toegespitst op het niveau van de leerling.
- **Competenties**
Bij Dubbelklik wordt in elke module een aantal competenties centraal gesteld. Dat betekent niet dat andere competenties niet aan de orde zouden kunnen komen, het zorgt er echter wel voor dat er extra aandacht is voor bepaalde competenties die van belang zijn. Uitgangspunt is daarbij het overzicht van de negen competenties, zoals opgesteld door het platform D&P. Echter worden aan deze competenties ook enkele competenties toegevoegd die door Dubbelklik van belang worden geacht binnen het beroepsgerichte vak. Een voorbeeld van zo'n toegevoegde competentie is 'zelfstandig leren'.
- **Evaluatie**
Bij Dubbelklik vinden we het terugkijken erg belangrijk, bij voorkeur tijdens een persoonlijk gesprek, waarbij loopbaanoriëntatie centraal staat en waarbij ook de ontwikkeling van de competenties in de afgelopen periode een rol speelt. De voorbereiding door de leerling op deze gesprekken wordt onder het kopje 'LOB' aangeboden. Leerlingen bereiden het gesprek inhoudelijk voor en maken na afloop van het gesprek een gespreksverslag dat automatisch wordt verwerkt in het digitale loopbaandossier.
Omdat bij Dubbelklik het lesmateriaal uitvoerbaar is, is ervoor gekozen om het moment waarop het loopbaanontwikkelgesprek ingepland wordt, over te laten aan de docent. De leerling voert tijdens deze module een loopbaangesprek met de docent. Zodra de leerling de voorbereiding en het gespreksverslag heeft ingevuld, verschijnt er in het dashboard van de docent een groen vinkje. Zo kunnen zowel de leerling als de docent eenvoudig bijhouden wie het loopbaangesprek heeft gevoerd.
Uiteraard is er tijdens de taken regelmatig ruimte voor terugkijken, evalueren en reflecteren. Na elke praktijkkaart is dit een vast onderdeel en ook tijdens de eindpresentatie van de basiskennis dient er gereflecteerd te worden op het proces tijdens het uitvoeren van de taken.
- **Relatie lesstof met het examenprogramma**
De lesstof van Dubbelklik dekt het volledige examenprogramma D&P af. Dit is uiteraard een belangrijk uitgangspunt en een niet meer dan vanzelfsprekend criterium. Door middel van een kruisjeslijst wordt inzage gegeven in welke exameneisen worden afgedekt in welke modules.
- **Referentieniveaus taal en rekenen**
Het niveau van de lesstof van Dubbelklik sluit aan bij de referentieniveaus taal en rekenen, deze referentieniveaus en de concrete uitwerking daarvan zijn terug te vinden in de desbetreffende

syllabi. Dit is zowel terug te vinden in de lesopdrachten, de theoriegedeelten in de praktijkkaarten alsook in de bronmaterialen die beschikbaar zijn bij het lesmateriaal.

Studiebegeleiding

Eduklik biedt naast het online lesmateriaal ook studiebegeleiding op afstand door bevoegde en ervaren docenten. Als leerlingen tijdens de opdrachten vragen hebben over de bedoeling of de aard van de opdracht of de informatie in de bronteksten, kunnen ze direct contact opnemen met de begeleidende docent vanuit Eduklik. Deze docent reageert via e-mail zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen 12 klokuren, met een inhoudelijk antwoord op de gestelde vraag of aanwijzingen waar de informatie te vinden is in het lesmateriaal.

Samenwerken

Leerlingen werken bij het beroepsgerichte vak vaak samen. In de methode Dubbelklik wordt bij samenwerkingsopdrachten stap voor stap aangegeven wat er gedaan moet worden, door wie, en welke hulpmiddelen er nodig zijn. In Dubbelklik wordt samenwerken gezien als één van de belangrijkste vaardigheden. In elke module worden individuele opdrachten afgewisseld met samenwerkingsopdrachten. De samenwerkingsopdrachten variëren van opdrachten waarbij leerlingen in tweetallen werken, tot opdrachten die in groepjes van drie tot zes leerlingen uitgevoerd moeten worden. Leerlingen worden gedwongen om effectief samen te werken en informatie mondeling of digitaal uit te wisselen.

Praktisch

Dubbelklik is gericht op de praktijk. Enerzijds door een authentieke context te creëren, waardoor de beroepspraktijk centraal staat, anderzijds door opdrachten waarbij leerlingen praktisch aan de slag gaan. Bij de methode Dubbelklik werken leerlingen met behulp van de computer en, met name de BK-leerlingen, maken gebruik van de materialen en hulpmiddelen in de praktijklokalen op de school. Daarnaast moeten leerlingen samenwerkingsopdrachten uitvoeren zoals rollenspellen uitvoeren, filmpjes maken en bewerken, metingen verrichten, bedrijven bezoeken. Elke module bevat ideeën en tips voor excursies, gastsprekers, meeloopdagen op school en andere buitenschoolse activiteiten.

Authentieke leeromgeving

Elke module is gesitueerd in een authentieke bedrijfsomgeving. Er is foto- en filmmateriaal gebruikt en er is een website van het bedrijf gemaakt waardoor de leerlingen een indruk krijgen van het bedrijf en de medewerkers. Informatie, bronmaterialen en taken worden hierdoor op een aansprekende wijze gepresenteerd.

Totaalpakket

De leermiddelen van Dubbelklik D&P bieden de docenten voldoende handvatten om lessen op een dynamische, uitdagende en praktische wijze in te vullen, afgestemd op de specifieke eisen en wensen van de school en de omgeving. Al het bronmateriaal en alle opdrachten zijn geschreven op leerlingniveau en de leermiddelen bevatten beoordelingsmaterialen, vaardigheidstoetsen, kennistoetsen en een digitaal loopbaandossier. Op deze wijze heeft de docent de mogelijkheid om leermiddelen in te zetten naar eigen inzicht en is er alle ruimte om de leerlingen te begeleiden bij het onderwijsleerproces.

De kracht van Dubbelklik

Dubbelklik is gebaseerd op de expertise en ervaring opgedaan door het ontwikkelen van lesmaterialen voor de intersectorale beroepsgerichte vakken, zowel op BK- als GL-niveau. De ontwikkelaars hebben ruime ervaring opgedaan met het lesgeven binnen dit vakgebied. De onderwijskundige principes waarop Dubbelklik is gebaseerd zijn consequent doorgevoerd in het lesmateriaal, waardoor de lesmaterialen een eenheid vormen. Daarnaast is het materiaal dermate flexibel ingericht dat er volop ruimte voor de school is om eigen accenten te leggen; elke school, leslokaal of regio heeft immers unieke mogelijkheden. De lesmethode bevat ideeën en handvatten voor inspirerende opdrachten, zoals buitenschoolse praktijkopdrachten. Dubbelklik biedt een goede voorbereiding op het cspe en begeleidt de leerlingen op adequate wijze bij het leerproces en proces van loopbaanoriëntatie. Met Dubbelklik heeft de docent de tools in handen om de lessen op een praktische, gestructureerde en gevarieerde wijze vorm te geven en hij/zij is flexibel om daarin eigen keuzes te maken en accenten te leggen.

